

OVOCE RAKOUSKÉ POLITIKY VÁLEČNÉ ZPĚVY NA MÍSTĚ LEHKÝCH TÓNŮ VALČÍKU OZÝVAJÍ SE PODĚL KRÁSNĚHO DUNAJE V TECHTO DNECH.

Pro Slovansko-Americkou Korrespondenci napsal M. J. Pupín, profesor na Columbijské universitě v New Yorku.

V týž den, kdy odehrála se tragédie sarajevská, přinesla Slov. Amer. Korrespondence interview s prof. Pupínem, který jest v Americe politickou autoritou v otázkách slovanských, vůbec a jihoslovanských zvláště. Interview sám zachycoval myšlenky, jež bezprostředně byly vyvolány prvotními zprávami o atentátu; prof. Pupín prokázal nám další laskavost, že tyto své výklady doplňuje dnes obšírnější úvahou, kterou níže přinášíme.

"Sl. Am. Korr."

Tragedie v bosenském Sarajevu vzbudila pozornost civilisovaného světa pro úžasně politické a sociální poměry, které až dosud unikly povšimnutí mnohých myslících mužů a žen, kteří milují spravedlnost, mír, pokrok a štěstí.

Kdo může zůstat lhostejným před dramatem, které nyní se před světem odehrává?

Presumptivní následník hrdeho mocnářství padnul za oběť zločinu rukou. Vrah jest mladík 18 letý, student a básník. Jest podlaným padlého následníka — Srb původem, rodem však z Krahova kopovité Hercegoviny.

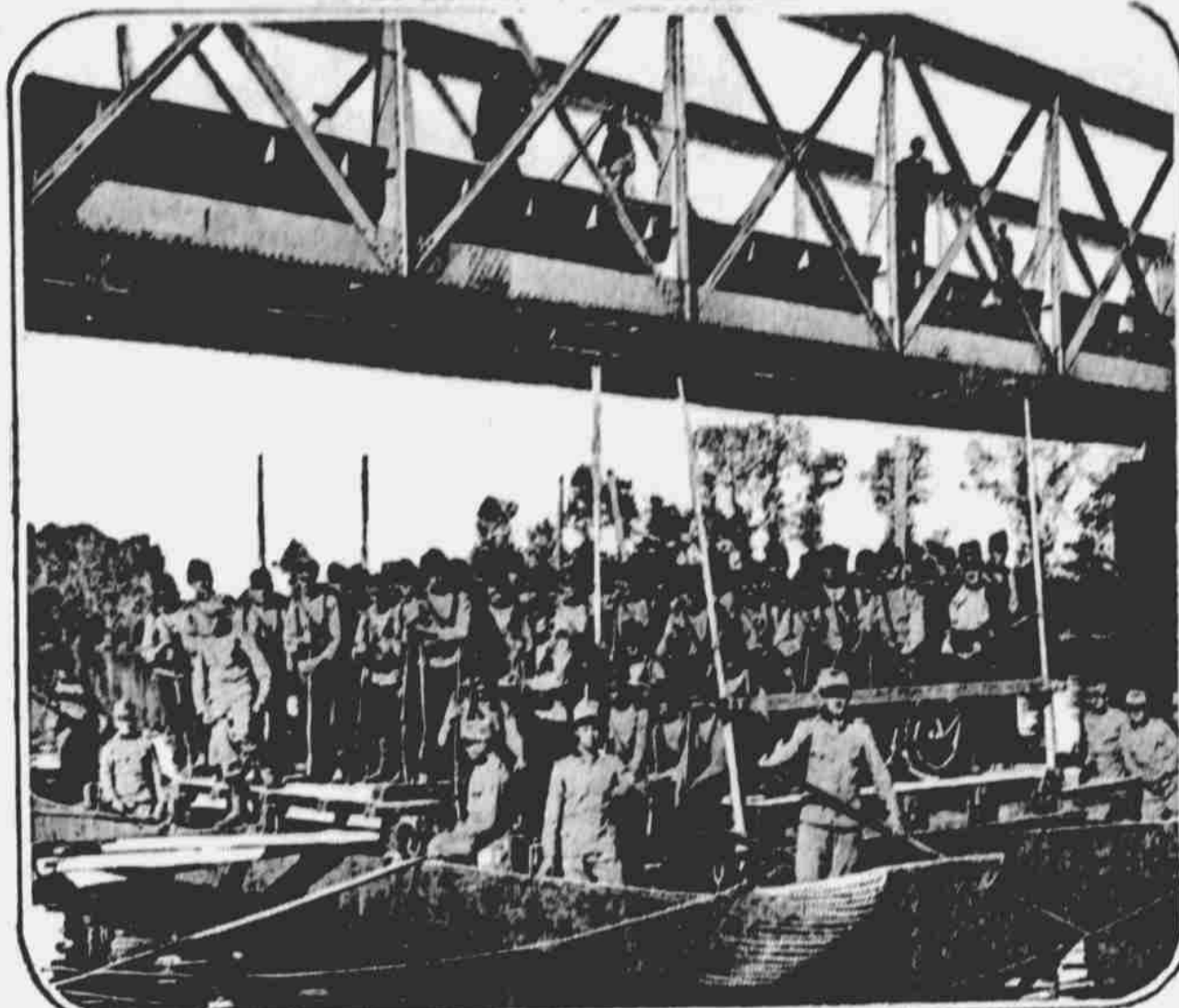
Msta vůči Rakousku za bezpráví, jež ono spáchalo na jeho národě — tof ospravedlnění, které udává pro svůj zločin. Vyvěšení srbské vlajky v pozdrav monarchovi při jeho příjezdu do Sarajeva, poukazuje k tomu, že trpkost vůči Rakousku jest mezi obyvatelstvem všeobecná. Tato tragická scéna jest poslední v dramatickém aktu, který započal roku 1908, když Rakousko anektovalo Bosnu a Hercegovinu, vzdor berlínské smlouvě z roku 1878.

Toto ujednání splnomocňovalo Rakousko, aby obsadilo ony dvě provincie říše otomanské k obnovení pořádku a míru.

Obyvatelstvo, které náleží k Srbsko-Chorvatské větvi slovanské rodiny, protestovalo mohutně proti usnesení berlínské konference. Hrozny a dlouhý boj následoval — a na konec krásná Bosna a lepá Hercegovina padly, vysléno to oběti, krvácející z mnoha ran, jež obdržely od dvouhlahvého, černého orla rakouské říše.

Povšimněme si poněkud udalosti, tuto okupaci předcházejících: Srbové v Bosně a Hercegovině vzbouřili se roku 1875 proti otomanskému tyranu. Tato vzpoura vedla k prohlášení války Srbů v Srbsku a v Černé Hoře proti Turku a tato válka zatkla současně do konfliktu i Rusko.

Když bylo po válce a poražený Turek šel o mír, každý dostal svůj díl z kořisti, dobytého území. Ano i Bulhary, kteří se vůbec hoje nesúčastnili, s nimiž však zásluhou Gladstona sympatisoval celý svět, poněvadž dali se Tur-

AUSTRIAN ENGINEERS BUILDING BRIDGE ON DANUBE

Proslulý Straussův valčík "Na krásném modrém Dunaji," nahrazen byl válečnou hymnou rakouské armády přítomně valčí se na Srbsko. K prvním bitvám došlo na severních hranicích Srbska podél břehů Dunaje. Obrázek tento představuje rakouský inženýrský sbor budující tento nový most přes Dunaj.

kem pobijeti, zařídili si autonomní správu — avšak Srbové z Bosny a Hercegoviny jenom je nedostali žádného podílu z území, nýbrž byli vydáni berlínskou konferencí na milost a nemilost rakouské říši, oně říši, kterou nenávidí ještě více, než dovedli nenáviděti Turka. A přece od počátku bosno-hercegovinské vzpoury roku 1875 až do konce ruskoturecké války 1878 Srbové v Bosně a Hercegovině bojovali zrovna tak dobře, ne-li lépe, jako kdokoli jiný.

Bojovali vždy dobře ve vzpouřích, které byly vynuceny proti otomanskému tyranu.

Tito srbské horalové byli vždy považováni za výkvet srbského národa, nejen pro své válečné umění, ale též pro svou — mírumilovnost.

Ony překrásné písně srbské, které při svém publikování počátkem XIX. století působily přímo magicky na celý literární svět Evropy, mají svůj původ v těchto zachmuřených horách hrde Hercegoviny, a rhapsodické melodie jihoslovanských písní byly zrozeny v zlatých údolích krásné a úrodné Bosny.

Galantní bitky Srbů ze Srbska, Černé Hory, Bosny a Hercegoviny, z roku 1875—78 byly korunovány mnohými vítězstvími a ukončeny úplným zdočinem nenáviděného Turka. Ale jejich hlavního účelu dosaženo nebylo; bojovali pro svobodu a pro spojení balkánských Srbů a opětne povznesení koruny Štěpána Dušana,

mocného to cara století XIV. Boj byl vyhrán — avšak koruna vzkříšena nebyla. Bosna a Hercegovina, tyto dvě nejdraší perle, byly uzmuty německým Bismarkem a hrabětem Andrassyem z Rakousko-Uherska. Anexí z r. 1908 byly tyto dvě perle vsazeny v korunu domu Habsburků.

Živé naděje skládané do tohoto národního spojení, jež po 500 let balkánští Srbové nosili ve svých nádrech a které roku 1878 zdály se dožiti svého uskutečnění, když Osman Paša kapituloval v Plewné, rozpadly se v nívee do křetelem vydaným v Berlíně roku 1878 Bismarkem a Andrassyem, a na místě národního spojení spatřili balkánští Srbové dvouhlahvého rakouského orla, obětujícího zasmušilé stráně Hercegoviny, roviny Sandžaku a bohata údolí krásné Bosny. Rakouská vlajka byla tu zasazena, rakouské vojsko obsadilo každý strategický bod, byli zde, aby zde zůstali, a aby oddělili navždy Srby v Srbsku od Srbů v Černé Hoře, neproniknutelnou barierou, které Rakousko stavělo v Bosně a Hercegovině.

Tato bariera nemohla nikdy býti odstraněna, dokud národní uvědomění Srbů v těchto zemích nebylo úplně ničeno. Proto následovala ona krutá politika, kterou Rakousko v těchto zemích za posledních 36 let provozovalo. Na doklad cituji knihu anglického diplomata, který cestoval z rozkazu své vlády incognito na Balkáně:

"Náboženství pronásledující, výchovu zdržující a tisk buď potlačující aneb korumpující, Rakousko zvolna, ale jistě provádělo svou politiku, kterou si vymezilo k potlačení Srbů... Můželi býti dovoleno ve dvacátém století jedné evropské vládě potlačiti evropský národ pod protektorátem civilisace? Bosňáci nejsou ani Černochoy ani Indiány, nýbrž civilizovaný národ, část velkého srbského národa z tímž právem na existenci, náboženství, svobodu a spravedlnost, jako oni hypokryté samí. Proč by měli býti vyhlazeni?..."

Kromě A. Barrea téměř žádný spisovatel dneška neměl odvahu kritizovati vládu Jeho císaře a krále. Veličenstva císaře rakouského.

Co jsem však zde napsal, jest založeno na mých vlastních pozorováních a co mi bylo řečeno a dokázáno zospovědujícími činiteli v Manastru a Sarajevu, muži, kteří žijí za pronásledování politiky a vlády, riskovali svou svobodu — mluvíce se mnou. Takto rozestřela Rakousko přes celý Balkán své peruté, a jeho tomy, hroznouy stůl všecko ruší.

Rakouská politika, jak jest zjevná také plně všem, kdo cestují po Balkáně, znamená zárodek s Německem a státi se rozhodující vládkyní na Peninsule balkánské, a získati pro sebe Černou

Horu, Albanii a Macedonii současně s přístavem solunským. To jest program Rakouska, program jeho rozpjatí.

Jest možno, aby většecá slova ruského delegáta Gorčakova, promluvená na berlínském kongresu, stala se pravdivými, jako se uskutečnila mnohá z jeho proeroetví?

Gorčakov pravil: "Hrob Rakouska — jest na Balkáně." The Near East pp. 113—114—115. Publ. by D. Doubleday, Page & Co. in 1907.)

A nyní cituji ze Seton, Watsona; (Scotus Vjator) největšího to anglickou autoritu v otázkách slovanských: "Doufám, že dokážu, že v otázkách vychování a provádění spravedlnosti, v svobodě spolčování, o pravé svobodě tiskové nemaďarští národové jsou obětmi politiky utiskovaci, která nemá v civilisované Evropě příkladu." (Racial problems in Hungary, p. 289. publ. by Archibald Constable & Co., London.)

V tomto posledním útoku jest též zmínka o Srbech nejenom v Bosně a Hercegovině, ale také v Chorvatsku, v Dalmácii, Slavonii a jižním cípu Uher. To jest as 5 millionů Srbochorvatů, včetně Chorvatů, kteří se od Srbů líčí náboženstvím; Srbové jsou fecko orthodoxní, Chorvaté pak římskými katolíky.

Vzhledem k těmto poměrům jest to překvapením, že tento lid jeví vroucí přání odtrhnouti se od nenáviděného Rakouska a připojiti se k svým bratřím v království srbském a k Černé Hoře?

Ne! Bylo by spíše podivem, kdyby podobné přání neměl. To to přání jest tak zvaná "pansrbská propaganda", kterou se Rakousko hájí při každé příležitosti, a snaží se světu namluviti, že jest to politické spiknutí, které měl velmi nebezpečně rakouské říši.

Ano, "pansrbská propaganda" existuje. To doznávám otevřeně. Já jistě vím, o čem mluvím. Jsem Srb — a bývalý rakouský poddaný. Ale tato "pansrbská propaganda" není — politickému spiknutí, vycházejícím z hlubehradu neb z kteréhokoliv místa srbského království, nýbrž to jest přirozené dědictví každého pravého Srba, který jest v každé chvíli ochoten poslechnouti hlasu srbského cítu, kterým poroučí a po 500 let poroučel bojovati pro čestný kříd a zlatou svobodu. To to byla povážly nejvyšším rozkazem při všech bojích proti tureckému utiskovateli. To jest také dnes nejvyšším povelením v srbském odboji proti rakouské tyranii.

Kdykoliv jste ve městě, zajděte navštívit ADAMA SLOUPA elegantní hostince v č. 324 - 13, a Harnoy ul., Omaha

JOHN J. OSTROŇIČ praktický plumbář, licencovaný pro Omahu a South Omahu. vykonává vždy první třídy v oboru plumbářském, zavádění spodního topení, plynovodů, vodovodů a pod. Opravy jsou naší zvláštností a vykonáváme je k úplnému uspokojení. Veškeré práce věnuje se ta největší péči. Výpočty zdarma. Zavolejte nás telefonem Tyler, 1299. Dřina: 1414 Jižní 13. ulice, Omaha, Neb.

Česká masť. Pl. Rosie Kretschmer, ranhojíčka a vyrábětelka proslulé české bylinné a kořenové masť. TŘI DRUHÝ. Masť tato jest výborným prostředkem proti otravě krve; dále léčí kostičer, revmatism, čerstvé neb zastaralé rány, nežit, karbunkule, zlatou žlu, oční neduhy, vyrážky, lišej, atd. Tyto masťi vyléčily na sta trpících a pro svoji spolehlivou účinnost nemají sobě rovné. — Navštivte ji osobně nebo dopište, udává se popis své choroby. Krabička 50c, na venek 55c. Adresujte 413m MRS. ROSIE KRETSCHMER, 3021 So. 19. St., Omaha, Neb. Phone Douglas 8229.

Moderně zařízený a největší feznický a uzenářský závod vlastní nejstarší fezník, V. F. KUNCL, č. 1244 So. 13th St., Omaha. Má na skladě vždy velké zásoby čerstvého různého masa, jakož i znamenitých domácích uzenářských výrobků. Ceny levnější nežli kdekoli jinde. Zboží možno objednat telefonem: Douglas 1198.

Stout Brewery BEER. ATRIUM IN THE HEART OF DEXTER. Image of a man in a suit holding a glass of beer.

F. C. BLISS, prodávacé hovězího dobytka. F. F. WELLMAN, prodávacé vepř. dobytka. KOMMISSIONÁŘI V DOBYTKU. Máme 20-letou zkušenost v obchodu tomto. Za správnost ručíme. Naše rada bude dána vždy v zájmu zastavatele dobytka a nikdy v zájmu jatek. Posledníne každému vždy spravodlivě a rádně. Ze krajane odřízli vždy nejvyšší cenu třetí. Týž den panují die jakozti dobytek. Zvláštní pozornost věnujeme dotazům krajanů. Nade požádáno jest. F. F. Wellman jest Čech a proto se na něho obraťte s plnou důvěrou. Room 254 New Exchange Bldg., Union Stock Yards, - SO. OMAHA, NEBRASKA

The Neal Institute vyléčí PIJÁCTVÍ. Nealovo 3-denní léčení pití více prospěje nežli měsíce v resortech. Kdo se oddal nemírnému používání líhovin neb drogů a nemůže se zbaviti tohoto zločvyku, necht se obrátit na tento ústav. Rodiče, přátelé aneb známí, by měli se o to postarati, by se dostalo pijákům tohoto léčení. O bližší informace navštivte neb pište. THE NEAL INSTITUTE. Telefon D. 7556. 1502 So. 10. St., Omaha, Neb.

"Staré Spolehlivé" Metz. Omazské oblíbené pivo. WM. J. SWOBODA, malo-obchodník. Tel. Doug. 222

Pozor! Pozor! Buďte bdlivými, když použijete káru a neobcházíte ji nikdy zadem, dokud jste se dříve neprosvědčili, že nejede jinak káru opačným směrem. Nepozornost může snadno býti příčinou vážné nehody. Pomozte nám svým pečlivým, zabránit možnému případu nehody. Omaha & Council Bluffs Street R. R. Co.

Sdružení českých lékařů v Omaze a So. Omaze. DR. KOUTSKÝ JOHN W., 405 sev. 24. ul., So. Omaha, Telefon South 142. DR. NĚMEC CHAS. J., 1316 William ul., Omaha, Telefon Douglas 2817. DR. F. J. SWOBODA, 1255 již. 16. ul., Omaha, Telefon Douglas 2313. DR. ŠIMÁNEK G. F., 1262 již. 13. ul., Omaha, Operacím se věnuje zvláštní pozornost. DR. KÁLAL F. J., 627 City national Bank, proti Burgers-Nash obchodu Telefon Douglas 1761. DR. CHALOUPKA & CHALOUPKA, 24. a M ul., So. Omaha, Neb. My shora uvedení lékařů die pravidel lékařské etikety, nejdůležitější odauzujeme veškeré ohlašování kteréhokoliv lékaře sama sebe v kteréhokoliv časopise svých pacienty, necht už je to jakýmkoliv způsobem, at ve zprávách místních nebo osobních. 43-17

NAUČÍME VÁS ANGLICKY. Poštou v několika měsících. Kurs zůstává z 50ti díly, které zasíláme jednu po druhé, jak ták je dokáže vypracovat. Každou zkoušku opravíme a navrátíme. Učíme protivě a svědomitě metodou úplně novou. Intelligenti Čechové jsou vítáni. Přiložte kolek na odpověď a podáme Vám bližší podrobnosti. VIKLA BRATŘI, Lonsdale, Minnesota. — Advertisement

Co Woodmen of the World koná pro Omahu? Zastupujeme v domácnosti úřadové v Omaze v příslušném roční. \$200,000.00 V omazských bankách úkládá. \$12,000,000.00 ročně. Na Omazské poště zvýší příjmy ročně o \$500,000.00. Vydáváte své peníze na ochranu své rodiny u této velké, vzrůstající domácí organizace? Počet našeho členstva jest nyní 740,000. Přelýtetý fond pro náhodné případy přes \$10,000,000.00. Naše úmrtí poplatky jsou mírné. Jistě Bezpečně-Zdravě-Trvale. Ben F. Thomas, W. A. Praser, City Manager, Sovereign Commander, W. O. W. Hldg. W. O. W. Hldg.

Not Every Girl Can be an Operator. Every telephone operator must possess a pleasant, well-modulated voice, have good eyesight and hearing, and be of even tempered and amiable disposition. All candidates for positions as operators must take a thorough course of instruction before given regular positions. They are paid while learning. Courtesy is Taught. Above all, every operator must be polite and courteous; she must also have poise and clear enunciation, and acquire speed and accuracy in her work. She is taught to assume that every telephonic message is important and to treat all calls with equal dispatch. The Smiling Voice is the Winniag Way. NEBRASKA TELEPHONE COMPANY. Image of a woman's face.